

Afyonkarahisar'ın Spor Turizmindeki Yükselişi: Dünya Motokros Şampiyonasının Şehre Kazandırdıkları

İhsan Yağcı¹

Yazar Bilgileri

Kurum Bilgileri:

¹Dr.; Milli Eğitim Bakanlığı
Afyon Lisesi, Afyonkarahisar,
Türkiye

ORCID:

0000-0002-3607-8585

Email:

ihsanyagci@hotmail.com

Yayın Bilgileri

Gönderi Tarihi: 06.11.2023

Kabul Tarihi: 12.12.2023

Yayın Tarihi: 25.12.2023

Anahtar Kelimeler:

spor turizmi
motokros şampiyonası
ekonomik katkı
sürdürülebilir turizm

Özet

Afyonkarahisar, motokros tutkunlarını ağırlayarak spor turizminde önemli bir yükseliş yaşamaktadır. Bu çalışma, şehirde düzenlenen Dünya Motokros Şampiyonası'nın spor turizmi üzerindeki etkilerini ele alarak, şehirdeki ekonomik, kültürel ve prestij faktörlerini incelemektedir. Tematik örnekleme ve nitel veri toplama yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilen araştırma, sporcular, şehir sakinleri ve turistlerden alınan verilerle geniş bir perspektif sunmaktadır. Çalışmanın bulguları, katılım sayıları, medya kapsamı ve ekonomik etkileri içeren tablolarla desteklenerek analiz edilmiştir. Afyonkarahisar'da düzenlenen motokros şampiyonasının, ulusal ve uluslararası düzeyde büyük ilgi çektiği ve şehir ekonomisine önemli katkılar sağladığı görülmüştür. Şampiyona, yerel esnafın ekonomik gelir elde etmesine olanak tanımış ve genel olarak sporcular, şehir sakinleri ve turistler arasında olumlu bir algı oluşturmuştur. Motokros şampiyonasının şehirdeki spor turizmi potansiyelini artırdığı ve sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda önemli adımlar atılmasına katkı sağladığı belirlenmiştir. Bu başarılar, gelecekteki spor turizmi etkinlikleri için şehrin bir cazibe merkezi olarak güçlenmesine olanak tanıyabilir. Gelecekteki organizasyonlarda, şehir yönetimleri ve organizatörlerin sürdürülebilir turizmi destekleyecek stratejiler geliştirmesi önemlidir. Bu bağlamda, çevresel etkilerin azaltılması, yerel toplum katılımının artırılması ve turistik çeşitliliğin sağlanması gibi faktörlerin vurgulandığı belirtilmiştir.

Afyonkarahisar's Rise in Sports Tourism: What the World Motocross Championship Brings to the City

Author Informations

Affiliation:

¹Dr.; Ministry of National
Education, Afyon High School,
Afyonkarahisar, Turkey

ORCID:

0000-0002-3607-8585

Email:

ihsanyagci@hotmail.com

Publication Informations

Received: 06.11.2023

Accepted: 12.12.2023

Published: 25.12.2023

Keywords:

sports tourism
motocross championship
economic contribution
sustainable tourism

Abstract

Afyonkarahisar has become a popular destination for motocross enthusiasts worldwide, leading to a significant increase in sports tourism. This study examines the impact of the World Motocross Championship held in the city on sports tourism, aiming to understand its role in the city's economic, cultural, and prestige aspects. The research employs thematic sampling and qualitative data collection methods, providing a broad perspective through participant observations, interviews, and surveys conducted with athletes, city residents, and tourists. The findings, supported by tables including participation numbers, media coverage, and economic effects, reveal the extensive impact of the motocross championship on Afyonkarahisar. The championship has garnered substantial attention at both national and international levels, contributing significantly to the city's economy and enabling local businesses to generate economic income. Generally, a positive perception has been formed among athletes, city residents, and tourists. The motocross championship in Afyonkarahisar has increased the city's potential in sports tourism and facilitated crucial steps towards sustainable tourism principles. The achievements obtained may contribute to further strengthening the city as an attraction center for future sports tourism events. In upcoming similar events, city administrations and organizers should develop strategies supporting sustainable tourism. It has been emphasized within this context that factors such as reducing environmental impacts, increasing local community participation, and ensuring tourist diversity are crucial.

1. GİRİŞ

Spor ve turizm günümüzde bireylerin yaşamlarında önemli birer odak noktası haline gelmiştir. Sağlıklı yaşam tarzını benimseyen, eğlenceli anlar yaşamak isteyen ve boş zamanlarını değerlendirmek isteyen insanlar için, spor ve turizm ilgi çekici bir kombinasyon sunmaktadır. Bu bağlamda, spor turizmi; insanların sadece spor faaliyetlerini izlemek veya katılmak amacıyla gerçekleştirdikleri seyahatleri içeren dinamik bir alan olarak öne çıkmaktadır.

Spor ve turizmin birleşimi olarak ortaya çıkan spor turizmi, bireylerin sürekli yaşadıkları yerden ayrılarak spor etkinliklerini izlemek veya katılmak amacıyla gerçekleştirdikleri seyahatleri ifade etmektedir (Gibson, 1998; Ross, 2001). Bu seyahatler, sadece fiziksel bir etkinlik olmanın ötesinde, aynı zamanda kültürel deneyimlerin bir parçası olarak görülen spor etkinliklerine katılmak amacıyla gerçekleşir.

Afyonkarahisar, zengin kültürel mirasıyla tarih boyunca birçok medeniyetin iz bıraktığı bir şehirdir. Ancak, bu zenginliklerin spor turizmi açısından nasıl değerlendirilebileceği ve şehrin bu alandaki potansiyelinin ne kadar keşfedildiği konuları henüz yeterince ele alınmamıştır. Bu bağlamda, özellikle 2023 Dünya Motokros Şampiyonası'nın Afyonkarahisar üzerindeki etkilerini değerlendirmek, şehrin spor turizmi açısından ne gibi potansiyellere sahip olduğunu anlamak adına önem arz etmektedir.

Bu çalışma, Dünya Motokros Şampiyonası'nın Afyonkarahisar'ın turizm dinamikleri üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde inceleyerek, şehrin spor turizmi açısından nasıl bir dönüşüm geçirdiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Afyonkarahisar'ın bu uluslararası spor etkinliği sayesinde kazandığı deneyimleri ve elde ettiği kazanımları değerlendirmek, sadece şehir sakinleri için değil, aynı zamanda diğer potansiyel spor turistleri için de ilgi çekici hale getirebilecek önemli bir kaynak olabilir.

2. TEORİK ÇERÇEVE

2.1. Spor Turizminin Kavramsal Çerçevesi

Spor, temel olarak insanın sağlıklı kalmak, eğlenmek ve serbest zamanını değerlendirmek için yaptığı bir olgu olarak tanımlanmaktadır (Saatçioğlu, 2013). Turizm kavramı ise insanların sürekli çalışma ve konutlarının bulunduğu yer dışında yaptıkları seyahat ve konaklamalarından meydana gelen ilişki ve olayların tümü şeklinde ifade edilmiştir (Kozak ve ark., 2001). Spor ve turizm birbirini tamamlayan kavramlar olarak bilinirken, son yıllarda spor turizmine olan ilginin giderek arttığı gözlemlenmektedir.

Spor turizmi, dünya literatürüne 1998 yılından sonra önemli bir boyut kazanmış ve Gibson (1998) tarafından "kişilerin eğlenmek amacıyla sürekli yaşadıkları yerden ayrılarak, spor faaliyetlerini izlemek veya bu faaliyetlere katılmak amacıyla yaptıkları seyahatler" şeklinde tanımlanmıştır. Öztürk ve Yazıcıoğlu'nun (2002) belirttiği üzere, spor turizmi faaliyetleri genellikle oyunlara aktif katılım, sporcuları destekleme ve organizasyonun gerçekleştiği mekanları ziyaret etme şeklinde gerçekleşir. Bu etkinlik, sadece şehir sakinleri için değil, aynı zamanda uluslararası spor tutkunları için de çeşitli katılım ve deneyimleme olanakları sunarak, şehrin kültürel alışverişine katkı sağlamaktadır. Bu tanımlar, spor turizminin temel motivasyonunu vurgularken, aynı zamanda farklı bakış açılarına da olanak tanımaktadır.

Spor turizmi, kişilerin belirlenmiş spor faaliyetlerine aktif veya pasif katılımı ile gerçekleşen seyahatleri içerir (Turco vd., 2002). Bu tür turizme yönelik faaliyetler genellikle üç kategoride incelenir. İlk olarak, spor etkinliklerini izlemek amacıyla yapılan seyahatlerin oluşturduğu olay tabanlı spor turizmi bulunmaktadır. İkinci olarak, bireylerin spor etkinliklerine aktif katılımını içeren aktif spor turizmi mevcuttur. Son olarak, ünlü spor tesislerinin, stadyumların veya spor temalarına

sahip bölgelerin ziyaret edilmesiyle oluşan nostaljik spor turizmi bu kategorilere dahildir (Bektaş, 2010; Karakoç, 2011; Miçooğulları, 2004; Salahoğlu, 2010). Bu çeşitlilik, spor turizminin geniş bir yelpazede deneyim ve motivasyonları kapsadığını göstermektedir.

Spor turizmi, kültürel ve ekonomik etkileriyle bir destinasyona önemli katkılarda bulunabilir. Destinasyonlar, spor turizmi faaliyetleri üzerinden yerel ekonomilerini canlandırabilir ve sporun kültürel mirası aracılığıyla tanıtım yapabilirler. Ayrıca, spor turizmi organizasyonları, destinasyonların altyapısını geliştirebilir ve turistlerle yerel topluluklar arasında olumlu etkileşimlere neden olabilir. Bu nedenle, spor turizmi, sadece sporun bir etkinlik olmaktan öte, aynı zamanda turizm endüstrisi içinde önemli bir faktör olarak da değerlendirilmelidir.

2.2. Afyonkarahisar'ın Turistik Potansiyeli ve Spor Turizmi

Afyonkarahisar, zengin tarihine, kültürel mirasına, termal kaynaklarına ve doğal güzelliklerine ek olarak, spor turizmi alanında da dikkat çeken bir destinasyondur. Özellikle 2023 yılında gerçekleştirilen Dünya Motokros Şampiyonası'nın ev sahibi olması, şehrin turizm potansiyelini önemli ölçüde artırmıştır. Afyonkarahisar, tarihi ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra motokros gibi büyük spor etkinliklerine ev sahipliği yaparak, spor turizminde öne çıkan bir konuma gelmiştir.

Motokros etkinliği, motorsporlarına ilgi duyanlar kadar gençler ve spor tutkunları arasında da büyük bir popülerlik kazanmıştır. Havanın uçtuğu, arazinin zorluğuna meydan okunduğu bu heyecan verici spor, sadece spor faaliyeti izlemek isteyenleri değil, aynı zamanda spor turistlerini de şehre çekmektedir. Afyonkarahisar'ın bu tür etkinliklere ev sahipliği yapması, şehri spor turizmi açısından çekici hale getirerek turistleri çeşitli spor faaliyetlerini deneyimlemek üzere şehre yönlendirmektedir.

Dünya Motokros Şampiyonası gibi büyük organizasyonlara ev sahipliği yapmak, şehrin tanıtımına önemli katkılarda bulunmakta ve yerel halkın, spor tutkunlarının, ve turistlerin bir araya gelmesini sağlamaktadır. Bu tür büyük spor organizasyonları, şehre ulusal ve uluslararası düzeyde geniş bir izleyici kitlesi çekerken, yerel ekonomiye de canlılık kazandırabilir. Aynı zamanda, motokros etkinlikleri sayesinde şehirdeki oteller, restoranlar ve diğer turistik işletmelerin daha yoğun bir şekilde kullanılması beklenmektedir.

Afyonkarahisar, motokros tutkunlarının buluşma noktası haline gelmiştir. Dünya Motokros Şampiyonası gibi büyük organizasyonlara ev sahipliği yaparak, şehir bu sporun uluslararası platformda tanıtılmasına katkıda bulunmaktadır. Afyonkarahisar'ın motokros tutkusu, yerel halkın ve sporseverlerin bir araya gelmesine vesile olmakla kalmayıp, şehrin tanıtımına da önemli katkılar sağlamaktadır. Afyonkarahisar'ın motokros etkinliklerine ev sahipliği yapması, şehrin turizm potansiyelini artırabilir. Bu tür büyük spor organizasyonları, şehre ulusal ve uluslararası düzeyde geniş bir izleyici kitlesi çekerken, yerel ekonomiye de canlılık kazandırabilir.

Afyonkarahisar'ın turistik cazibesi, sadece motokros etkinlikleriyle sınırlı değildir. Şehir, termal kaynaklarıyla ünlüdür ve termal turizm açısından da önemli bir destinasyondur. Ayrıca, tarihi kalıntılar, müzeler ve doğal güzellikler, şehrin turistik potansiyelini artıran diğer unsurlardır.

Afyonkarahisar'ın 2023 Dünya Motokros Şampiyonası'nın ev sahibi olması, şehrin spor turizmi potansiyelini ortaya koymakta ve gelecekteki benzer organizasyonlar için bir örnek teşkil etmektedir. Bu durum, şehrin turizm alanında sürdürülebilir bir büyüme yaşamasına katkı sağlayabilir ve Afyonkarahisar'ı spor turistlerinin radarında önemli bir destinasyon haline getirebilir.

2.3. Spor Turizminin Şehre Etkileri

Afyonkarahisar, spor turizmi alanında artan ilgiyle birlikte önemli bir destinasyon haline gelmektedir. Bu ilgi, şehrin ekonomik ve sosyal yapısına olumlu katkılarda bulunmaktadır. Spor turizmi, sadece bölgedeki turist sayısını artırmakla kalmayıp aynı zamanda oteller, restoranlar ve

diğer turistik işletmelerin canlılığını artırarak ekonomik anlamda önemli bir canlılık kazandırmaktadır. Ayrıca, düzenlenen spor organizasyonları, Afyonkarahisar'ın adını ulusal ve uluslararası düzeyde duyurarak şehrin tanıtımına önemli bir katkı sağlamaktadır.

Spor turizmi organizasyonları, ev sahibi şehir ve ülke için bir dizi avantaj sunmaktadır. Bu organizasyonlar, ekonomik açıdan gelir artışı, döviz kazanımı, altyapı geliştirme ve yeni iş olanakları sağlama gibi bir dizi avantaj sunar (Alpullu, 2011). Dünya genelinde spor turizminin büyüklüğü ve yıllık büyüme oranları, turizm sektörünün önemini vurgular. Özellikle spor turistlerinin harcamalarının diğer turistlere göre daha yüksek olması, spor turizminin şehir ekonomisi için stratejik bir önem taşıdığını göstermektedir (TÜRSAB 2014 Türkiye Turizm Sezonu Raporu | TÜRSAB, 2014).

Spor turizmi, sadece ekonomik etkileriyle değil, aynı zamanda kültürel alışverişi teşvik ederek sosyal etkileriyle de dikkat çekmektedir. Ancak, bu etkileşimlerin olumlu ve olumsuz yanları bulunmaktadır (Bektaş, 2010). Taraftar coşkusu ve spor etkinliklerine duyulan ilgi, şehirde bir spor kültürü oluşturarak yerel halkı bir araya getirebilir. Ancak, bazen taraftarların olumsuz davranışları uluslararası ilişkilerde sorunlara yol açabilir (Weed, 2002; İçöz, 2008).

Spor turizminin sağlık üzerindeki olumlu etkileri, katılımcılara sadece fiziksel bir etkinlik sunmanın ötesine geçerek, aynı zamanda psikolojik ve duygusal bir deneyim yaşatma potansiyeline sahiptir. Bu alandaki araştırmalar, sporun kişisel gelişim ve sağlığı teşvik ettiğini vurgulamaktadır (Kasap & Faiz, 2008). Spor turistleri, spora katılımın fiziksel sağlıklarına olumlu katkılarının yanı sıra, zihinsel ve duygusal iyilik hallerini de deneyimleyebilirler.

Çevresel etki açısından, spor turizmi organizasyonlarının doğayla uyumlu ve sürdürülebilir bir yaklaşım benimsemesi büyük bir öneme sahiptir. Olumlu çevresel etkiler, çevre kalitesinin yükseltilmesi ve tarihi değerlerin korunması olarak öne çıkarken, olumsuz etkilerin başında hava, su ve toprak kirliliği gelmektedir (Kahraman ve Türkay, 2004). Bu nedenle, spor turizmi organizasyonlarının çevresel etkilerini en aza indirme ve şehrin sürdürülebilir turizm hedeflerine katkıda bulunma sorumluluğu taşıdığını söylemek mümkündür.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Tasarımı ve Amacı

Bu nitel araştırma, Afyonkarahisar'da düzenlenen Dünya Motokros Şampiyonası'nın şehre olan etkilerini anlamak amacıyla planlanmıştır. Araştırma, katılımcıların deneyimlerini ve şampiyonanın şehir üzerindeki etkilerini derinlemesine anlamak için nitel bir yaklaşımı benimsemektedir.

3.2. Araştırma Grubu

Araştırmanın odak noktası, motokros şampiyonasına katılan sporcular, şehir sakinleri ve turistlerdir. Tematik örnekleme yöntemi kullanılarak, bu gruplardan temsilci örneklemeler seçilmiştir. Örneklem, farklı yaş grupları, cinsiyetler ve kültürel geçmişlere sahip katılımcıları içermektedir. Çalışmanın katılımcıları, motokros şampiyonasına katılan sporculardan rastgele seçilen 12 kişi, şehir sakinlerinden 110 kişi ve turistler arasından da 75 kişi olmak üzere toplamda 205 kişiyi içermektedir. Bu katılımcılar, derinlemesine görüşmeler, gözlemler ve anketler aracılığıyla elde edilen verilerle şampiyonanın spor turizmi açısından şehre etkilerini değerlendirmek üzere seçilmiştir.

3.3. Veri Toplama Yöntemleri

3.3.1. Derinlemesine Görüşmeler

Sporcular, şehir sakinleri ve turistlerle birebir derinlemesine görüşmeler düzenlenmiştir. Bu görüşmeler, katılımcıların motokros şampiyonasına olan ilgisi, beklentileri ve deneyimleri hakkında

detaylı bilgi sağlamak amacıyla yapılmıştır. Önceden belirlenmiş bir rehber kullanılarak katılımcıların şampiyonaya katılım motivasyonları, deneyimleri ve şehirdeki etkileri soruldu. Görüşmeler, kısa notlar alınarak belgelendi.

3.3.2. Gözlem

Şampiyona süresince şehirde düzenlenen etkinlikler gözlemlenmiş ve etkinliklerin şehir sakinleri ile ziyaretçiler arasındaki etkileşimini değerlendirmek amacıyla notlar alınmıştır.

3.3.3. Anketler

Şehir sakinleri ve turistlere yönelik anketler, şampiyonanın şehirdeki ekonomik ve kültürel etkilerini değerlendirmek için kullanıldı. Anketler, önceden belirlenen kriterlere göre yapılarak geniş bir katılımcı kitlesinden görüş toplandı.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırma süreci ön hazırlık, veri toplama ve veri analizi olmak üzere üç aşamadan oluştu. Ön hazırlık aşamasında, araştırmanın amacı belirlendi ve etik kurallara uygunluk sağlandı. Veri toplama aşamasında, görüşmeler, gözlemler ve anketler plana uygun olarak gerçekleştirildi. Veri analizi aşamasında, elde edilen veriler titizlikle incelendi ve tematik analizle anlamlandırıldı.

3.5. Veri Analizi

Veri analizi, nitel veri analizi teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Belirli anahtar kelimeler, ifadeler ve konu başlıkları belirlenmiş ve bu temalar not edilmiştir. Elde edilen veriler tematik kategorilere ayrılarak (heyecan verici deneyim, organizasyon ve tesisler), her bir kategori ile ilişkilendirilebilecek veriler gruplandırılmıştır. Tematik kategoriler arasında desenler ve ilişkiler belirlenmiştir. Tematik analiz sonuçları, elde edilen bulguların anlamını çıkartmak ve yorumlamak amacıyla kullanılmıştır. Bulgular bağlam içinde değerlendirilmiş ve çeşitli perspektiflerden ele alınarak zenginleştirilmiştir. Tematik analiz süreci tamamlandıktan sonra, elde edilen sonuçlar topluca incelenerek araştırmanın amaçlarına ve hipotezlerine uygun olarak sonuçlar çıkartılmıştır.

3.6. Etik İlkeler

Araştırmada, katılımcılardan yazılı onay alındı ve gizlilikleri korundu. Araştırmanın amacı, süreci ve kullanılacak veriler, katılımcılara açık ve şeffaf bir şekilde açıklandı. Katılımcılara, sonuçların akademik bir dergide yayınlanacağı bilgisi verildi ve katkıları için teşekkür edildi.

4. BULGULAR

4.1. Genel Katılım ve Uluslararası İlgi

Afyonkarahisar'da düzenlenen motokros şampiyonası, sadece büyük bir yerel ilgi çekmekle kalmayıp aynı zamanda dünya genelinde geniş bir katılım ve medya kapsamına ulaşarak büyük bir başarı elde etmiştir. Şampiyona, 300,000'den fazla katılımcısı ve 6 kıtada 186 ülkede yayınlanmasıyla adeta bir küresel olay haline gelmiştir. Uluslararası basının yoğun ilgisi ve alınan ödüller, Afyonkarahisar'ın motokros dünyasındaki önemini ve başarısını vurgulamaktadır. Ayrıca, Türkiye Bisiklet Federasyonu'nun gelecekte benzer organizasyonlar düzenleme planları, şampiyonanın uzun vadeli etkilerini gösteriyor. Bu başarı, Afyonkarahisar'ın dünya çapında tanıtımını artırmış ve gelecekteki motokros etkinliklerine ev sahipliği yapma potansiyelini güçlendirmiştir. Bu başarıyı destekleyen ana bulgular aşağıda tablolar ışığında belirtilmiştir.

Tablo 1. Katılım Profili ve Sayıları

Katılımcı Grubu	Toplam Katılımcı Sayısı
Sporcular	12
Şehir Sakinleri	110
Turistler	75

Tablo 1'de sunulan katılım profili ve sayıları, motokros şampiyonasının farklı paydaş grupları arasında geniş bir ilgi uyandırdığını göstermektedir. Sporcuların sınırlı sayısı, profesyonel motokros yarışçılarını içermesinden kaynaklanmaktadır. Şehir sakinlerinin yüksek katılımı, yerel topluluğun etkinliğe büyük bir ilgi gösterdiğini ve şampiyonanın şehir yaşamına önemli bir dokunuş yaptığını göstermektedir. Turistlerin de yoğun ilgisi, motokros şampiyonasının sadece yerel değil, aynı zamanda şehri ziyarete gelen uluslararası ziyaretçiler arasında da popüler olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Katılım ve İzleyici Sayıları

Bilgi	Değer
Toplam Katılım	300.000 (yaklaşık)
Yabancı İzleyici Sayısı	3,000 - 3,500 (yaklaşık)

Şampiyonaya 300,000 civarında katılım gerçekleşmiştir, bu da etkinliğin geniş bir kitle tarafından ilgiyle takip edildiğini göstermektedir. Yaklaşık 3,000 ile 3,500 arasındaki yabancı izleyici, etkinliğe uluslararası bir boyut kazandırmıştır.

Tablo 3. Yarışma Ekibi ve Basın İlgisi

Bilgi	Değer
Yarışma Ekibi Sayısı	1,000 (yaklaşık)
Uluslararası Basın Sayısı	100

Yarışma ekibi, organizasyonun başarıyla yönetildiğini ve düzenlendiğini gösteren önemli bir unsurdur. Yüz (100) uluslararası basın mensubu organizasyonu dünya medyasına aktararak, etkinliğin geniş bir medya kapsamına ulaştığı görülmektedir.

Tablo 4. Yayın ve İnternet Erişimi

Bilgi	Değer
Yayın Yapılan Kıtalar	6
Ülkelerde Canlı/Bant Yayın Sayısı	186
İnternet Üzerinden İzleyici Sayısı	3.5 milyar (yaklaşık)

Altı (6) kıtada, 186 ülkede canlı ve banttan yayın gerçekleştirilmesi, şampiyonanın küresel çapta büyük bir ilgi gördüğünü göstermektedir. Organizasyon süresince internet üzerinden 3,5 milyar izleyiciye ulaşılmış olması, etkinliğin dijital platformlarda da geniş bir izleyici kitlesine eriştiğini göstermektedir.

Tablo 5. Uluslararası Tanıtım

Bölge	Potansiyel İzleyici Oranı
Avrupa	%62.4
Asya Pasifik	%18.8
Abd ve K.Amerika	%11.2
Latin Amerika	%4.1

Avrupa'da %62.4, Asya Pasifik'te %18.8, Amerika kıtalarında ise %11.2 ve %4.1 oranında Latin Amerika'da potansiyel bir kitleye ulaşılmış olması, Afyonkarahisar'ın uluslararası arenada tanıtımını artırmıştır. Dünyanın en iyi motokros yarış pisti seçilerek alınan ödül, organizasyonun dünya standartlarında olduğunu vurgulamaktadır.

Tablo 6. Gelecekteki Etkiler ve İlgi

Bilgi	Değer
Dünya ve Türkiye Motokros 1. ve 5. Ayakları	Afyonkarahisar'da
Türkiye Bisiklet Federasyonu Başvurusu	Evet
En İyi Motokros Yarış Pisti Ödülü	İtalya'da Alındı

Şampiyonanın başarısı, Türkiye Bisiklet Federasyonu'nun gelecekte benzer organizasyonlar düzenlemek üzere başvuruda bulunmasına yol açmıştır. Uzun vadeli planlar, Dünya ve Türkiye Motokros ayaklarının Afyonkarahisar'da gerçekleştirileceğini ortaya koymaktadır. İtalya'da düzenlenen ödül töreninde alınan En İyi Motokros Yarış Pisti Ödülü, pistin kalitesini ve organizasyonun başarısını vurguluyor.

Bu bulgular, Afyonkarahisar Motokros Şampiyonası'nın sadece yerel değil, aynı zamanda ulusal ve uluslararası düzeyde önemli bir etki yarattığını göstermektedir.

4.2. Motokros Şampiyonasının Etkisi: Sporcular, Şehir Sakinleri ve Turistler

Bu başlık altında, sporcuların deneyimlerinden şehir sakinlerinin görüşlerine ve turistlerin deneyimlerine kadar geniş bir perspektiften elde edilen verilere odaklanılarak motokros şampiyonasının genel etkisi detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler, motokros şampiyonasının katılımcıları, şehir sakinleri ve turistler arasında genel olarak olumlu bir etki bıraktığını göstermektedir. Bulguların genel değerlendirmesi birer örnekle açıklanmaya çalışılmıştır.

4.2.1. Sporcuların Deneyimleri

Katılımcı sporcular, şehirdeki atmosfer ve karşılama ile ilgili genel olumlu deneyimler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Şehir sakinleri ile olan etkileşimlerinde pozitif geri dönüşler almışlardır. Şehir kültürünü motokros etkinliği ile birleştirmenin, sporcuları olumlu yönde etkilediğini ifade etmişlerdir.

Tablo 7. Sporcu Katılımcı Görüşleri

Örnek:

Katılımcı (25 yaşında):

1. Şehirdeki atmosfer ve karşılama ile ilgili deneyimleriniz nelerdi?

Şehir sakinlerinin sıcak karşılması beni etkiledi, harika bir enerji vardı.

2. Şehir sakinleri ile etkileşimlerinizde hangi olumlu/olumsuz deneyimleri yaşadınız?

Olumlu deneyimlerim oldu, birkaç kişiyle sohbet etme şansım oldu ve samimiyetleri hoşuma gitti.

3. Şehir kültürünü motokros etkinliği ile birleştirmenin sizi nasıl etkilediğini düşünürsünüz?

Şehir kültürü ve motokrosun birleşimi beni hem yarışmaya daha fazla bağladı hem de şehri daha derinlemesine keşfetmeye olanak tanıdı.

4.2.2. Şehir Sakinlerinin Görüşleri

Farklı yaş grupları, meslek grupları ve sosyoekonomik düzeylerden seçilen şehir sakinleri, genel olarak motokros etkinliğini olumlu bir şekilde değerlendirmişlerdir. Etkinlik bölgesinde yaşayanlar ile şehir merkezinde yaşayanlar arasında genel bir memnuniyet bulunmaktadır.

Tablo 8. Şehir Sakini Katılımcı Görüşleri

Örnek:

Katılımcı (40 yaşında):

1. Motokros etkinliğine katılan sporcular ve organizasyon ekibi ile etkileşimleriniz nasıldı?

Sporcularla kısa bir sohbetim oldu, oldukça samimi ve içten insanlar.

2. Etkinlik öncesinde ve sırasında şehirde hissettiğiniz enerjiyi nasıl değerlendirirsiniz?

Şehirdeki enerji muazzamdı, herkes şampiyonaya gurur duyuyordu ve bu, şehri daha canlı kıldı.

3. Şehrinizde düzenlenen motokros şampiyonasının yerel kültürüne etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Şampiyona, şehir kültürünü uluslararası bir platforma taşıdı ve şehrin tanıtımına katkıda bulundu.

4.2.3. Turistlerin Deneyimleri

Farklı ülkelerden gelen turistler, genel olarak motokros şampiyonasını ziyaret etmekten keyif aldıklarını belirtmişlerdir. Konaklama tercihleri ve etkinliklere katılım motivasyonları olumlu yönde gerçekleşmiştir. Şehrin kültürüne olan ilgilerini artırdıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 9. Turist Katılımcı Görüşleri

Örnek:

Katılımcı (28 yaşında):

1. Şampiyonaya katılan turistler olarak, şehir kültürüne katkı sağlamak adına hangi yerel işletmeleri ziyaret ettiniz?

Şehirdeki yerel kafeleri ve dükkanları ziyaret ettik, bu küçük işletmeleri desteklemek harikaydı.

2. Yerel kültüre olan ilginiz, şehir ekonomisine nasıl bir ivme kattı?

Şehir ekonomisine canlılık kattı, özellikle küçük işletmeler için büyük bir destek oldu.

Bu bulgular ışığında, Afyonkarahisar Motokros Şampiyonası'nın sadece bir spor etkinliği değil, aynı zamanda şehir, ülke ve uluslararası düzeyde bir tanıtım aracı olarak önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Bu tür etkinlikler, şehir ekonomisine canlılık katmanın yanı sıra kültürel ve spor turizminin gelişimine de katkı sağlayabilir. Ancak, gelecekteki organizasyonların planlanması ve bireysel deneyimlerin dikkate alınması, benzer etkinliklerin sürdürülebilir başarı elde etmesi açısından önemlidir.

5. TARTIŞMA

Afyonkarahisar'da düzenlenen motokros şampiyonasının sunduğu çeşitli neticeler, sadece spor turizmi açısından değil, aynı zamanda şehir ve ülke genelinde bir dizi avantajın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu başarılar değerlendirildiğinde, aşağıdaki önemli çıkarımlar yapılabilir:

5.1. Spor Turizmi ve Tanıtım

Afyonkarahisar, ev sahipliği yaptığı motokros şampiyonası aracılığıyla sadece yerel değil, aynı zamanda ulusal ve uluslararası düzeyde büyük bir tanınırlık kazanmış ve göz kamaştırıcı bir prestij elde etmiştir. Motokros etkinliği, şehrin adını spor turizmi haritasında önemli bir destinasyon olarak yazdırmıştır. Bu olağanüstü başarı, sadece bir spor etkinliği değil, aynı zamanda Afyonkarahisar'ın zengin kültürel mirası, doğal güzellikleri ve misafirperverliği ile bütünleşmiş bir turistik deneyimdir.

Motokros şampiyonasının düzenlendiği Afyonkarahisar, spor tutkunları ve turistler için çekici bir destinasyon haline gelmiştir. Şehir, etkinlik sayesinde ulusal ve uluslararası medyada geniş bir yer bulmuş, bu da şehrin tanıtımına büyük katkı sağlamıştır. Afyonkarahisar'ın adı, motokros dünyasında kaliteli bir organizasyon ve unutulmaz bir deneyimle özdeşleşmiştir.

Spor turizmi, sadece şehir sakinleri için değil, aynı zamanda turistler için de çekici hale gelmiştir. Afyonkarahisar, motokros şampiyonasıyla birlikte, sporun yanı sıra tarih, kültür ve doğa severlere hitap eden bir destinasyon olduğunu kanıtlamıştır. Bu sayede, şehir sınırlarını aşarak geniş bir kitleye seslenmiş ve turizm potansiyelini maksimum düzeyde değerlendirmiştir.

Motokros etkinliği, Afyonkarahisar'ın turistik cazibesini artırmış, bu da ekonomik büyümeye ve iş fırsatlarının artmasına katkı sağlamıştır. Aynı zamanda, şehrin sahip olduğu diğer turistik ve kültürel zenginliklere olan ilgiyi artırarak, ziyaretçilerin şehri daha derinlemesine keşfetmelerine olanak tanımıştır.

Sonuç olarak, spor turizmi ve tanıtım, Afyonkarahisar'ın ulusal ve uluslararası alanda parlayan bir yıldız haline gelmesine katkıda bulunmuştur. Şehir, motokros şampiyonasıyla gerçekleştirdiği bu başarı ile turistik çekiciliğini artırmış, ekonomik büyümeye katkı sağlamış ve kültürel zenginliklerini dünyaya tanıtmıştır. Bu başarı, Afyonkarahisar'ın gelecekteki turizm projeleri için sağlam bir temel oluşturarak, şehri daha da ileri taşıma potansiyeli sunmaktadır.

5.2. Kültürel Etkileşim ve Deneyim

Afyonkarahisar'da düzenlenen motokros şampiyonası, sadece motorsporlarına duyulan ilgiyi değil, aynı zamanda şehir sakinleri ile ziyaretçiler arasında önemli bir kültürel etkileşimi de beraberinde getirmiştir. Bu çalışma, şampiyonanın şehirde nasıl bir kültürel deneyim yarattığını, katılımcılar ve yerel halk arasındaki etkileşimi derinlemesine inceleyerek ortaya koymaya da çalışmaktadır.

Motokros şampiyonasına katılan sporcular, takım çalışanları ve organizasyon ekibi ile şehir sakinleri arasındaki etkileşim dinamikleri, yapılan anketler ve röportajlar sayesinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme, sporun şehirdeki yerel kültürle nasıl bütünleştiğini anlamamıza katkı sağlamıştır.

Şampiyona süresince düzenlenen etkinlikler, festivaller ve kültürel gösteriler, şehir sakinleri ile ziyaretçiler arasında etkileşim ve paylaşım ortamı oluşturmuştur. Gözlemler, bu etkinliklerin şehirdeki kültürel unsurları zenginleştirerek ziyaretçilerle etkileşimde bulunduğunu göstermektedir. Yerel sanat, müzik ve geleneksel lezzetler, şehir kültürünü şampiyona sürecinde ön plana çıkarmıştır.

Şampiyonaya katılan turistlerin şehrin kültürüne olan etkisi, özellikle yerel esnaf, restoranlar ve diğer kültürel noktalara olan ilgileri üzerinden incelenmiştir. Anketler ve harcama analizleri, turistlerin şehir kültürüne olumlu katkı sağladığını ve ekonominin canlandığına işaret etmiştir.

Etkinlik süresince yapılan kültürel etkileşimlerin, şehir sakinleri ve ziyaretçiler arasında nasıl bir anlayış ve değişim yarattığı üzerinde durularak, insanlar arası etkileşimlerin kültürel zenginliğe nasıl katkı sağladığı analiz edilmiştir. Bu değerlendirme, kültürel alışverişin şehirde olumlu bir etki bıraktığını göstermiştir.

Şampiyonanın sona ermesinin ardından şehirde bıraktığı kalıcı etkiler değerlendirilmiş ve yerel turizmin artışı, şehir imajının güçlenmesi ve kültürel mirasın korunmasına yönelik adımlar analiz edilmiştir. Bu, şampiyonanın şehirdeki uzun vadeli etkilerini belirlememize yardımcı olmuştur.

Ayrıca, gelecekteki benzer organizasyonlar için önerilerde bulunularak şehirdeki kültürel turizm potansiyelinin artırılması hedeflenmiştir.

Afyonkarahisar motokros şampiyonasının şehirdeki kültürel etkileşim ve deneyimleri nasıl etkilediğini de inceleyen bu çalışma, motorsporlarıyla kültürel zenginliğin nasıl birleştiğini ve bu birlikteliğin şehirde kalıcı bir etki bıraktığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, şehir yönetimi ve turizm planlamacıları için önemli bir temel oluşturmaktadır.

5.3. Şehir Ekonomisine Katkı

Motokros organizasyonu, düzenlendiği yerdeki stantlar aracılığıyla yerel esnaf için önemli bir ekonomik fırsat yaratmıştır. Şehirdeki esnaf, etkinlik boyunca stand açarak katılımcılara ve ziyaretçilere çeşitli ürün ve hizmetleri sunma imkanı bulmuş, bu da ekonomik gelir elde etmelerini sağlamıştır. Yerel esnafın bu organizasyon sayesinde artan müşteri talebi, ticaret hacmini genişletmiş ve kârlılığını artırmıştır.

Katılımcıların konaklama, yemek ve hediyelik eşya alışverişleri, şehre ekonomik anlamda önemli bir katkı sağlamıştır. Turistlerin harcamaları, otel ve konaklama sektörü ile restoranlar başta olmak üzere çeşitli işletmelerin gelirlerini artırmıştır. Ayrıca, ziyaretçilerin yerel hediyelik eşya ve hatıra alışverişleri, el sanatları ürünlerine olan talebi artırmış ve bu alanda faaliyet gösteren esnafın kazancını çoğaltmıştır.

Motokros şampiyonasının düzenlendiği süreçte şehir ekonomisi, turistlerin harcamaları ve organizasyonun yarattığı ticari fırsatlar sayesinde canlılık kazanmıştır. Turistlerin konaklama, yeme içme, alışveriş gibi harcamaları şehir ekonomisine doğrudan bir katkı sağlamıştır. Aynı zamanda, etkinlik alanındaki stantların kiralanması, sponsorluk anlaşmaları ve bilet satışları gibi organizasyonla ilgili gelir kalemleri de şehir ekonomisine pozitif etki yapmıştır.

Bu durum, yerel işletmelerin büyümesine ve istihdam olanaklarının artmasına katkı sağlamıştır. Organizasyonun gerçekleştiği süreçte birçok kişi ve firma, ek gelir elde etme şansı bulmuş, bu da şehirdeki ekonomik dinamizmi artırmıştır. Ayrıca, bu tür etkinliklerin düzenlenmesiyle şehrin turistik çekiciliği arttığı için, gelecekte benzer organizasyonlara olan talebin artması beklenmektedir.

Sonuç olarak, motokros şampiyonasının ekonomik katkısı sadece organizasyonun yapıldığı döneme sınırlı kalmamış, şehir ekonomisinin genel canlılığını artırmış ve yerel esnafa yeni iş fırsatları yaratmıştır. Bu başarı, Afyonkarahisar'ın sadece spor turizmi değil, aynı zamanda ekonomik büyüme ve kalkınma konularında da potansiyelini ortaya koymaktadır.

5.4. Altyapı ve Organizasyon Yetenekleri

Afyonkarahisar'ın motokros şampiyonasını başarılı bir şekilde yönetmesi, şehirdeki altyapı ve organizasyon yeteneklerinin ne denli gelişmiş olduğunu göstermektedir. Afyonkarahisar, motokros şampiyonasına ev sahipliği yapmak için gerekli modern tesislere ve altyapıya sahiptir. Yarış pistinin uluslararası standartlara uygun olması, sporculara ve izleyicilere en iyi deneyimi sunmak için gerekli olanakları sağlamıştır. Bu, gelecekte düzenlenebilecek benzer etkinlikler için uygun bir zemin oluşturmuştur.

Şampiyona, profesyonel bir organizasyon ekibi tarafından yönetilmiştir. Organizasyonun düzenlenmesi, katılımcıların konforu, güvenliği ve etkinlik akışının sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesi için titizlikle planlanmıştır. Bu da Afyonkarahisar'ın büyük etkinlikleri başarıyla organize etme yeteneğini göstermektedir.

Afyonkarahisar, motokros şampiyonasını düzenleyerek uluslararası alanda tanınırlığını artırmıştır. Uluslararası basının yoğun ilgisi, şehrin tanıtımına büyük bir katkı sağlamış ve gelecekteki organizasyonlar için uluslararası ilişkilerin güçlenmesine olanak tanımıştır.

Bu başarılar, Afyonkarahisar'ın gelecekte daha büyük ve çeşitli organizasyonlara ev sahipliği yapma kapasitesini göstermektedir. Şehir, altyapısını güçlendirmeye ve organizasyon yeteneklerini daha da geliştirmeye odaklanarak spor turizmi alanında sürdürülebilir bir başarı elde edebilir. Ayrıca, bu tür etkinliklerin düzenlenmesi, şehrin ekonomik kalkınması için önemli bir itici güç olabilir.

5.5. Sürdürülebilir Turizm ve Uzun Vadeli Planlar

Afyonkarahisar'ın elde ettiği başarılar, sürdürülebilir turizmin önemini vurgulamaktadır. Gelecekte daha büyük organizasyonlar düzenlemek ve spor tesislerini geliştirmek, şehrin turistik çekiciliğini artırabilir ve ekonomik kalkınmayı destekleyebilir.

Motokros etkinliğinin düzenlenmesi sırasında çevresel etkilerin minimize edilmesine özen gösterilmiştir. Bu, Afyonkarahisar'ın çevresel duyarlılık konusundaki taahhüdünü gösterir. Gelecekteki planlar içinde, çevresel sürdürülebilirlik ilkesinin daha da güçlendirilmesi ve doğal kaynakların korunması hedeflenmelidir.

Şampiyona, yerel toplumun katılımını teşvik etmiştir. Bu, sadece sporcular ve izleyiciler için değil, aynı zamanda yerel halkın etkinliğe aktif olarak dahil olmasıyla da gösterilmiştir. Uzun vadeli planlarda, yerel toplumun etkinliklere katılımını artırmak ve onların turizm süreçlerine daha fazla dahil olmalarını sağlamak önemli bir hedef olmalıdır.

Afyonkarahisar, motokros etkinliği aracılığıyla turistik çekiciliğini artırmıştır. Gelecekte, turizmi çeşitlendirmek ve şehri yıl boyunca turist çeken farklı etkinliklere ev sahipliği yapacak şekilde planlamak önemlidir. Bu, sadece motokrosle bağlı kalmadan, kültürel etkinlikler, spor turnuvaları ve diğer organizasyonlarla turistleri çekebilmek anlamına gelir.

Uzun vadeli planlar arasında, şehirdeki spor altyapısını güçlendirmek ve modern tesisleri artırmak yer almalıdır. Bu, hem yerel sporculara destek olacak hem de ulusal ve uluslararası düzeyde daha büyük organizasyonları çekebilmek adına önemlidir.

Sürdürülebilir turizmin başarısı, yerel halkın ve işletmelerin bu konuda eğitilmesi ve bilinçlendirilmesine bağlıdır. Gelecekte, sürdürülebilir turizmi desteklemek için yerel halka yönelik eğitim programları ve bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmelidir.

Sonuç olarak, Afyonkarahisar'da düzenlenen motokros şampiyonası, spor turizmi aracılığıyla şehre sağladığı ekonomik, kültürel ve prestij avantajlarıyla önemli bir model oluşturmuştur. Bu başarıların devamı, ilgili makamların stratejik planlamalar ve sürdürülebilir turizm politikaları geliştirmesiyle mümkün olacaktır.

6. SONUÇ

Afyonkarahisar'da düzenlenen motokros şampiyonasının incelenmesi, spor turizminin şehir için önemli bir kazanç kaynağı olduğunu ortaya koymaktadır. Şampiyona, sadece yerelde değil, ulusal ve uluslararası düzeyde geniş bir ilgi ve katılımı beraberinde getirmiştir. Bu etkinlik, şehir ekonomisine önemli bir ekonomik katkı sağlamış, yerel esnafı desteklemiş ve Afyonkarahisar'ın turistik potansiyelini artırmıştır.

Araştırmanın bulgularına dayanarak, Afyonkarahisar'ın spor turizmi alanında elde ettiği başarıların sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda gelecekteki planlara ışık tuttuğunu söyleyebiliriz. Şehir, çevresel duyarlılık, yerel toplum katılımı, turistik çekicilik çeşitliliği, altyapı geliştirmeleri ve eğitim/bilinçlendirme gibi unsurları içeren stratejik adımlarla sürdürülebilir bir turizm modeli oluşturma potansiyeline sahiptir.

Afyonkarahisar'da düzenlenen motokros şampiyonası, uluslararası alanda tanınan bir başarı elde ederek "En İyi Motokros Yarış Pisti Ödülü"nü İtalya'da kazandı. Bu prestijli ödül, şehrin motokros dünyasındaki konumunu güçlendirmiş ve gelecekteki benzer organizasyonlara olan

talebi artırmıştır. Ayrıca, uluslararası alandaki bu başarı, Afyonkarahisar'ın motokros turizmi açısından daha fazla ilgi çekmesine katkı sağlamıştır. Bu ödülün, şehrin sürdürülebilir bir şekilde uluslararası arenada öne çıkmasına ve spor turizmi açısından çekim merkezi olmasına yönelik önemli bir adım olduğu söylenebilir. Gelecekteki perspektifler ise, şehrin bu başarıyı kullanarak spor turizminde daha geniş çaplı etkinliklere ev sahipliği yapma potansiyelini artırması ve bu alanda lider bir konuma yükselmesidir. Bu doğrultuda, Afyonkarahisar'ın uluslararası arenada tanınırlığını sürdürmesi ve spor turizmindeki başarısını daha da ileri taşıması beklenmektedir.

Sonuç olarak, Afyonkarahisar'ın motokros şampiyonası, sadece bir spor etkinliği değil, aynı zamanda şehrin turizm potansiyelini artıran ve ekonomik kalkınmaya önemli katkı sağlayan bir organizasyon olmuştur. Bu başarı, şehir için gelecekteki spor turizmi ve genel turizm planlarını şekillendirme noktasında ilham verici bir örnek teşkil etmektedir.

Teşekkür

Dünya Motokros Şampiyonası'nın düzenlenmesine liderlik eden organizasyon komitesine ve katkı sağlayan tüm bireylere teşekkür ederim. Şampiyonanın sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesi ve araştırmamızın kaynaklarının sağlanmasında gösterdikleri çaba takdire şayandır. Katılımcı gözlemler, mülakatlar ve anketler aracılığıyla veri toplamamızda yardımcı olan sporculara, şehir sakinlerine ve turistlere teşekkür ederim. Bu çalışma, sizin değerli görüşleriniz sayesinde daha zengin ve anlamlı hale gelmiştir. Son olarak, bu çalışmanın gerçekleştirilmesindeki her adımda rehberlik ve destek sağlayan herkese teşekkürlerimi sunarım.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma için herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansman

Bu araştırma herhangi bir kurum ya da kuruluş tarafından finanse edilmemiştir.

Yazar Biyografileri ve Katkıları

Sorumlu Yazar: Dr. İhsan Yağcı¹ - Milli Eğitim Bakanlığı, Afyon Lisesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Afyonkarahisar, ORCID No; 0000-0002-3607-8585 - ihsanyagci@hotmail.com

Alıntı/Citation: İhsan, Y. (2023). Afyonkarahisar'ın spor turizmindeki yükselişi: Dünya motokros şampiyonasının şehre kazandırdıkları. *InnovatioSports Journal*, 1(1), 1-13.

7. KAYNAKLAR

- Alpullu, A. (2011). *Uluslararası basketbol organizasyonlarının spor turizmine, ülke ekonomisine ve tanıtımına katkılarının değerlendirilmesi* (Yayın No. 282343) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bektaş, F. (2010). *Kaçkar Havzası trekking parkurlarının spor turizmi bakımından değerlendirilmesi* (Yayın No. 277998) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Gibson, H. (1998). Active sport tourism: Who participates? *Leisure Studies*, 17(2), 155-170. <https://doi.org/10.1080/026143698375213>

- İçöz, O. (2008). *Spor turizmi pazarlaması, futbol takımlarının hazırlık dönemi kamp yeri tercihlerini belirleyen etkenler* (Yayın No. 220265) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kahraman, N., & Türkay, O. (2004). *Turizm ve çevre* (3. baskı). Detay Yayıncılık. Ankara.
- Karakoç, B. (2011). *2010 dünya basketbol şampiyonası'nın spor turizmi ve ekonomik etkileri açısından incelenmesi* (Yayın No. 289737) [Yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kasap A., A., & Faiz, G. (2008). *Bir endüstri olarak golf*. Türkiye Golf Federasyonları Yayınları. İstanbul.
- Kozak N., Kozak, A., M., & Kozak, M., (2001). *Genel turizm*. Detay Yayıncılık. Ankara.
- Miçooğulları, B. O. (2004). *Türkiye için spor turizm stratejisinin belirlenmesi ve geliştirilmesi* (Yayın No. 191790) [Yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Öztürk, Y., & Yazıcıoğlu, İ. (2002). Gelişmekte olan ülkeler için alternatif turizm faaliyetleri üzerine teorik bir çalışma. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 183-195.
- Turco, D. M., Riley, R. S., & Swart, K. (2002). *Sport tourism*. USA: Fitness Information Technology Inc.
- TÜRSAB 2014 Türkiye Turizm Sezonu Raporu | TÜRSAB. (2014). https://www.tursab.org.tr/haberler/tursab-2014-turkiye-turizm-sezonu-raporu_10983
- Ross, S. D. (2001). Developing sport tourism. An e-guide for destination marketers and sports events planners, National Laboratory for Tourism and Commerce. *Illinois: University of Illinois at Urbana-Champaign*, 3, 3-7. <https://www.readkong.com/page/developing-sports-tourism-8133132>
- Saatçioğlu, C. (2013). *Spor ekonomisi teori, politika ve uygulama* (1. baskı). Gazi Kitabevi. Ankara.
- Salahoğlu, H. P. (2010). *Spor turizminde hizmet kalitesinin değerlendirilmesi: Antalya'daki futbol kampları üzerine bir araştırma* (Yayın No. 278043) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldız, E., & Aydın, S. A. (2013). Olimpiyat oyunlarının sürdürülebilir kalkınma açısından değerlendirilmesi. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe*, 24(4), 269–282.
- Weed, M. (1997). Influences on sport tourism relations in Britain: The effects of government policy. *Tourism Recreation Research*, 22(2), 5-12. <https://doi.org/10.1080/02508281.1997.11014796>
- Weed, M. (2002). Football hooligans as undesirable sports tourists: Somemate-analytical speculations. S. Gammon and J. Kurtzman (Eds.). *Sport Tourism: Principles and Practice* (s. 35-52). Leisure Studies Association. East Bourne.